

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mpe.kmu.gov.ua>, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

**Народному депутату України
М.В. Заремському**

Шановний Максиме Валентиновичу!

На виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України-Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України О. Уриського від 16.02.2021 № 5742/1/1-21 до листа Голови Верховної Ради України Д. Разумкова від 05.02.2021 № 11/10-36 Міністерство енергетики України розглянуло Ваш депутатський запит від 01.02.2021 № 525/403 щодо скасування плати за транспортування природного газу та передачу газотранспортних систем у власність територіальних громад, та у межах компетенції повідомляє.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок природного газу»:

розподіл природного газу - господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки споживачам, але що не включає постачання природного газу.

транспортування природного газу – господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газотранспортною системою з метою його доставки до іншої газотранспортної системи, газорозподільної системи, газосховища, установки LNG або доставки безпосередньо споживачам, але що не включає переміщення внутрішньопромисловими трубопроводами (приєднаними мережами) та постачання природного газу;

Щодо тарифів на послуги з розподілу природного газу

Згідно з положеннями статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон) до компетенції Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), як Регулятора на ринку природного газу належить, зокрема, затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, методологій визначення тарифів на послуги розподілу природного газу, а також затвердження правил постачання природного газу.

Відповідно до пункту 13 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять

діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу.

Відповідно до Методики визначення та розрахунку тарифу на послуги розподілу природного газу, затвердженої постановою НКРЕКП від 25.02.2016 № 236, зареєстрованої в Мінюсті 03.11.2016 за № 1434/29564, тариф на послуги розподілу природного газу за одиницю річної замовленої потужності розраховується як відношення планової річної тарифної виручки суб'єкта господарювання з розподілу природного газу на планований період до загальної планової річної замовленої потужності розподілу природного газу ліцензіата.

Планування витрат, що включаються до планованої тарифної виручки, здійснюється у розрахунку на рік, виходячи з обґрунтованих потреб суб'єкта господарювання з розподілу природного газу у планованому періоді, з урахуванням:

1) державних і галузевих нормативів використання палива, електроенергії, матеріалів, норм та розцінок з оплати праці, норм амортизації;

2) витрат на управління та обслуговування газорозподільних систем за основними напрямками:

експлуатація газорозподільних систем;

облік природного газу в газорозподільній системі;

перевірка та ремонт приладів обліку;

3) ставок податків і зборів (обов'язкових платежів);

4) прогнозного індексу цін виробників промислової продукції і споживчих цін у планованому періоді;

5) звітних даних форми № 4-НКРЕКП-розподіл природного газу та/або форми № 86-НКРЕКП-газ-моніторинг суб'єкта господарювання з розподілу природного газу за попередні три роки;

б) необхідних обсягів робіт при обслуговуванні, утриманні та експлуатації газорозподільних систем, що знаходяться на балансі підприємства:

кількості газопроводів високого, середнього, низького тиску, у тому числі газопроводів-вводів (газорозподільних мереж), ГГРП (головних газорегуляторних пунктів), ГРП (газорегуляторних пунктів), ШРП (шафових регуляторних пунктів), КБРТ (комбінованих будинкових регуляторів тиску газу);

кількості засобів електрохімічного захисту споруд систем газопостачання, у тому числі установок катодного захисту, установок протекторного захисту, установок дренажного захисту, електроперетинки, електроізолювальних з'єднань;

наявності засобів телеметричного контролю;

наявності споруд на газорозподільних мережах, у тому числі запірної арматури, компенсаторів, конденсатозбірників, контрольних трубок, контрольно-вимірювальних пунктів;

кількості встановлених вузлів обліку природного газу, зокрема комерційних вузлів обліку;

кількості будівель та споруд для забезпечення експлуатації та оперативного обслуговування ГРМ;

інших складових газорозподільних систем, тощо.

За рахунок тарифу на розподіл природного газу, Оператор ГРМ обслуговує газорозподільні системи та забезпечує їх цілодобову готовність та безпеку.

За інформацією Регулятора, тарифи на послуги розподілу природного газу повинні сприяти ефективній торгівлі природним газом та розвитку конкуренції на ринку природного газу, не допускати перехресного субсидіювання між замовниками, створювати економічні стимули для здійснення інвестицій та підтримання у належному стані газорозподільних систем, а також покращення взаємодії і сполучення між ними.

Методологія визначення таких тарифів затверджуються Регулятором не менш як за 15 днів до дати, з якої починають застосовуватися тарифи, визначені відповідно до такої методології.

Тарифи на послуги розподілу природного газу, а також інші платежі, пов'язані з доступом до газорозподільної системи чи приєднанням до газорозподільної системи, повинні стимулювати оператора газорозподільної системи до підвищення ефективності газорозподільної системи, інтеграції ринку природного газу і забезпечення безпеки постачання природного газу, а також до розвитку науково-технічних знань, пов'язаних із господарською діяльністю таких суб'єктів.

До 01.01.2020 оплата послуг розподілу природного газу здійснювалась виходячи з фактичного обсягу розподілу природного газу.

З 01.01.2020 здійснено перехід до замовленої потужності та змінено принцип визначення вартості оплати послуги розподілу природного газу.

Відповідно до пункту 14 частини першої статті 17 Закону про НКРЕКП для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Регулятор, зокрема, забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг та надає роз'яснення з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора.

Постановами Регулятора від 30.01.2021 №№123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135 внесено зміни до постанов НКРЕКП від 16.12.2020 №№ 2450, 2456, 2458, 2460, 2461, 2462 та від 30.12.2020 №№ 2770, 2772, 2777, 2781, 2782, 2785, 2787, згідно яких, максимальний тариф на послуги розподілу природного газу становитиме 1,79 грн за 1 куб. метр на місяць без ПДВ.

Окрім того зазначаємо, що за інформацією, оприлюдненою на веб сайті Антимонопольного комітету України (далі – Комітет), Комітет здійснює перевірку обґрунтованості та прозорості формування тарифу на розподіл природного газу.

Міжобласними територіальними відділеннями Комітету розпочато розгляд справ проти 26 газопостачальних компаній, за ознаками вчинення порушення у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку з постачання природного газу для потреб населення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умови існування значної конкуренції на ринку природного газу.

Щодо повернення майна у власність громад

Згідно з положеннями пункту 2 глави 1 розділу III Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс ГРМ), власники газової мережі, яка згідно з розділом II цього Кодексу кваліфікується як газорозподільна система (крім газорозподільної системи, що відноситься до державного майна), що не є Операторами ГРМ, та Оператор ГРМ, до мереж якого

підключені належні власникам газорозподільні системи (або на території ліцензованої діяльності якого знаходяться споживачі, підключені до цих газорозподільних систем), зобов'язані укласти договір про експлуатацію таких газорозподільних систем, або договір господарського відання чи користування з передачею газорозподільних систем на баланс Оператору ГРМ, або оформити передачу належних власникам газорозподільних систем у власність зазначеному Оператору ГРМ (у тому числі шляхом купівлі-продажу).

Договори експлуатації, господарського відання та користування укладаються за формами, визначеними у додатках 3-5 цього Кодексу (крім газових мереж, що є державним майном).

Слід зазначити, що на балансі Операторів ГРМ можуть обліковуватися об'єкти газорозподільних мереж, державної, комунальної та приватної форми власності.

Міненерго підтримує позицію, що власник газової мережі може її обліковувати на своєму балансі.

Перебування газової мережі на балансі не визначає право власності та не впливає на розрахунок тарифу на розподіл природного газу, так як тариф розраховується для балансування газорозподільної системи суб'єктами ліцензованих видів господарської діяльності.

Перебування газової мережі на балансі громад не впливає на розмір тарифу на розподіл природного газу, оскільки такий тариф складається із витрат, необхідних для балансування газорозподільної системи.

Питання ведення обліку та балансоутримання відносяться до компетенції Мінекономіки.

При цьому, доцільність, порядок та умови відчуження об'єктів права комунальної власності визначаються відповідною радою.

Право комунальної власності територіальної громади захищається законом на рівних умовах з правами власності інших суб'єктів. Об'єкти права комунальної власності не можуть бути вилучені у територіальних громад і передані іншим суб'єктам права власності без згоди безпосередньо територіальної громади або відповідного рішення ради чи уповноваженого нею органу, за винятком випадків, передбачених законом.

Додатково повідомляємо, що відповідно до статті 9 Закону господарська діяльність на ринку природного газу, пов'язана з його транспортуванням, розподілом, зберіганням, наданням послуг установки LNG, постачанням природного газу, провадиться за умови отримання відповідної ліцензії.

З повагою

В.о. Міністра

Юрій ВІТРЕНКО